

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

The Relationship Between Administrator's Leadership and Staff's Working
Environment of Thasala Subdistrict Administrative Organization, Thasala,
Nakhon Si Thammarat

จรู ถิ่นพระบาท¹, เอื้องฟ้า เขากลม^{2*}, ปวีณา โต๊ะหมาด³, งามตา แสงเดือน⁴
Jarut Thinphabat¹, Uangfa Khaoklom^{2*}, Paweena Tohmad³, Ngamta Saengduan⁴
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช^{1, 2*, 3, 4}
Faculty of Management Sciences Nakhon Si Thammarat Rajabhat University^{1, 2*, 3, 4}
uangfacharee@gmail.com^{2*}
ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author)^{2*}

บทคัดย่อ

บทความฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา 2) ศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาคือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 87 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการศึกษาพบว่า 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบกล้าหาญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบมีบารมีหรือพอพระ ภาวะผู้นำแบบเสรีนิยม ภาวะผู้นำแบบธรรมาธิปไตย ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย และภาวะผู้นำแบบเผด็จการ ตามลำดับ 2) สภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับดี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมทางเคมี สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และสิ่งแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์ตามลำดับ และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางเคมีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ, สภาพแวดล้อมในการทำงาน, องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา, ผู้บริหาร

Abstract

The objectives of this research paper were to 1) study the administrator's leadership of Thasala Subdistrict Administrative Organization, 2) explore working environment of staff at Thasala Subdistrict Administrative Organization and 3) investigate the relationship between administrator's leadership and staff's working environment at Thasala Subdistrict Administrative Organization, Thasala, Nakhon Si Thammarat. This research was based on a quantitative research method. The study's sample group consists of 87 personnel from the Thasala Subdistrict Administrative Organization, Thasala, Nakhon Si Thammarat. They were selected by accidental random sampling method. A questionnaire was used as a research tool. The statistics used to analyze the data were frequency, mean, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation. The results revealed that 1) the overall score of the administrator's leadership was at a high level. The highest aspect was courageous leadership, charismatic leadership, Laissez- Faire leadership, Meritocracy leadership, Democratic leadership and Autocratic leadership respectively. 2) The overall score of staff's working environment was at a high level. Biological environment appeared the highest, chemical environment, physical environment and ergonomic environment respectively. And 3) administrator's leadership was positively related to working environment of staff at a moderate level statistically significant difference at .01. The administrator's leadership was associated with ergonomic environment, physical environment and biological environment statistically significant difference at .01. and it was also relevant to the chemical statistically significant difference at .05.

Keywords: Leadership, working environment, Thasala Subdistrict Administrative Organization, Administrator

บทนำ

การบริหารงานในองค์กรต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ มีประสบการณ์ และมีบุคลิกภาพที่เหมาะสมมาเป็นผู้นำและในขณะเดียวกันก็ทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การในการกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนและพัฒนา นำพาให้องค์การก้าวเดินไปยังจุดมุ่งหมาย โดยผู้นำต้องมีภาวะผู้นำที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ซึ่งภาวะผู้นำก็คือ ลักษณะของบุคคลที่มีคุณลักษณะที่ดีกว่าทุกคนในกลุ่มหรือองค์การและได้รับการแต่งตั้งหรือยกย่องจากผู้อื่นให้ทำหน้าที่ในองค์การ (ลิจิตา เฉลิมพลโยธิน, 2560) ทำหน้าที่ชี้แนะ จัดการ สร้างอิทธิพล และแรงจูงใจให้ผู้อื่นร่วมปฏิบัติงานกระตือรือร้นที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย (เดวิดสัน สุขถาวร, ประจิตร์ มหาหิง และจุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์, 2564) ดังนั้นภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงมีความสำคัญต่อการนำองค์การไปสู่ความสำเร็จ (พงค์สวัสดิ์ ราชจันทร์, 2565) และเป็นตัวแปรสำคัญต่อความสำเร็จขององค์การด้วย (นฤนันท์ สุริยมณี และนักรบ ระวังการณ์, 2562)

สภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีเป็นปัจจัยภายในองค์การที่สำคัญไม่ว่าจะเป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ เช่น ปริมาณเสียงดัง แสงสว่าง อุณหภูมิ เป็นต้น หรือสิ่งแวดล้อมทางเคมี อาจเป็นสารเคมีที่บุคลากรต้องพบเจอในบรรยากาศการทำงาน หรือสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ คือ สิ่งมีชีวิตขนาดเล็ก ๆ หรือองค์ประกอบอินทรีย์ของสิ่งมีชีวิตที่อาจเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการทำงาน หรือหมายรวมไปถึงสัตว์ที่เป็นพาหะนำโรคหรือสัตว์อันตรายที่อาจพบเจอได้ในที่ทำงาน และสิ่งแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์ หรือที่เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า กายศาสตร์ เป็นสภาพแวดล้อมในการทำงานที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปฏิบัติงานและสภาพแวดล้อมในการทำงาน เช่น ท่าทางการทำงาน การใช้กำลังกล้ามเนื้อใน

ระหว่างทำงาน เป็นต้น (อาทิตยา จิตจำนงค์, 2562) ซึ่งสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีจะต้องให้ความสำคัญกับความเหมาะสมของสภาพร่างกายและสภาพจิตใจของผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารควรมุ่งเน้นให้เกิดสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดีภายในหน่วยงานของตนเอง เนื่องจากสภาพแวดล้อมในการทำงานมีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากร (พิชชาพร ดีชู และฉิมโสมน์ วิสิฐนิจิโกจา, 2565) และสภาพแวดล้อมในการทำงานมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน (รัตนภรณ์ ฝืนวอล และดารณี พิมพ์ช่างทอง, 2563) ดังนั้นผู้บริหารควรตระหนักถึงการให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในการทำงานเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรในองค์กร

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานของภาครัฐที่มีคณะดำเนินงานหลากหลายด้าน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ตลอดจนการดูแลสภาพความเป็นอยู่ของประชากรในพื้นที่ให้มีความอยู่ดีกินดี มีความสุขสงบ ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 6 พ.ศ. 2552 (องค์การบริหารส่วนตำบลโพรงาม, 2566) ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลาเป็นองค์การบริหารตำบลหนึ่งที่ตั้งอยู่ในอำเภอท่าศาลาของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีบุคลากรที่มีความสามารถหลากหลายปฏิบัติงานร่วมกันภายใต้กฎระเบียบ ข้อบังคับขององค์การ ในขณะที่เดียวกันผู้บริหารยังมีความท้าทายในการขับเคลื่อนพัฒนาพื้นที่ที่รับผิดชอบ จัดปัญหาในชุมชน สร้างความสุข และเพิ่มความอยู่ดีกินดีบนบริบทความหลากหลายทางสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งออกเป็น 2 ประเภท ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และ 2) ข้าราชการประจำ ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลและรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้วางนโยบายในการบริหารงานหลักของหน่วยงาน (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา, 2566) และมีบทบาทหน้าที่ควบคุม สั่งการ และบังคับบัญชาการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเข้มข้น หากบุคลากรมีผลการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องกับที่ผู้บริหาคาดหวังไว้ จะถูกกล่าวตักเตือนบ่อยครั้ง จนบางครั้งทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความกลัว คอยหลบหลีก ไม่อยากพบเจอผู้บริหาร ซึ่งผู้บริหารที่เป็นข้าราชการประจำจะมีบทบาทในการดูแลและกำกับงานประจำให้ขับเคลื่อนไปโดยปกติ มีความใกล้ชิดกับบุคลากรระดับปฏิบัติการมากกว่า (ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1, 2566) จากสถานการณ์ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนนโยบายการพัฒนาองค์การให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ประโยชน์ที่ได้รับ

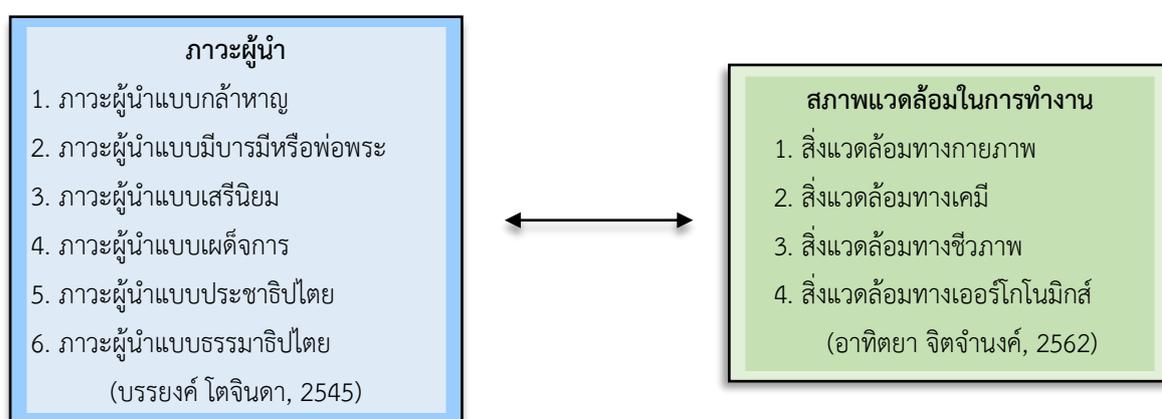
1. ทราบถึงภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
2. ทราบถึงสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

3. เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการวางแผนนโยบายการพัฒนาภาวะผู้นำและปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อมในการทำงานให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยศึกษาตามแนวคิดชนิดของภาวะผู้นำของบรยรงค์ โตจินดา (2545) และสภาพแวดล้อมในการทำงานของอาทิตยา จิตจำนงค์ (2562) สรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพที่

1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- รูปแบบการวิจัย** การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ
- ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 110 คน (ไม่รวมผู้บริหาร ได้แก่ นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล และรองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของทาโรยามาเนที่ช่วงความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ความคลาดเคลื่อน 0.05 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 คน

3. **เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย** ใช้แบบสอบถามปลายเปิด-ปิด แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง เป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) รวมจำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ เงินเดือน และประเภทการจ้างงาน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหาร เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) รวมจำนวน 18 ข้อ ประกอบไปด้วยข้อคำถามภาวะผู้นำแบบกล้าหาญ ภาวะผู้นำแบบมีบารมีหรือพ่อพระ ภาวะผู้นำแบบเสรีนิยม ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย และภาวะผู้นำแบบธรรมาธิปไตย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) รวมจำนวน 12 ข้อ ประกอบไปด้วยข้อคำถามสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางเคมี สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ และสิ่งแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4. การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 87 ชุด พร้อมทั้งรื้อรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง

5. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ การหาความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ได้ทำการตรวจสอบเพื่อหาความสอดคล้อง และใช้สถิติหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยตรวจสอบประเด็นความสอดคล้องในแต่ละข้อโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับบุคลากรในกลุ่มที่คล้ายคลึงกับประชากรแต่มีใช้กลุ่มตัวอย่าง แล้วนำไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีการวัดความสอดคล้องภายในแบบสอบถามของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งค่าความเชื่อมั่นมีค่า 0.817 แสดงว่ามีความเชื่อมั่นระดับดี (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2556)

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 วิเคราะห์ภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยค่าเฉลี่ยมถุ (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปของบุคลากรในองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.67 มีอายุระหว่าง 26-32 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.00 ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 46.67 สถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีเงินเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.00 และมีการจ้างงานประเภทลูกจ้างชั่วคราว คิดเป็นร้อยละ 32.00

2. ผลการศึกษาภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบกล้าหาญมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมาคือ ภาวะผู้นำแบบมีบารมีหรือพ่อพระ อยู่ในระดับมากที่สุด ภาวะผู้นำแบบเสรีนิยม ภาวะผู้นำแบบธรรมาธิปไตย ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก และภาวะผู้นำแบบเผด็จการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำของผู้บริหารของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช (n=87)

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. ภาวะผู้นำแบบกล้าหาญ	4.48	0.59	มากที่สุด
2. ภาวะผู้นำแบบมีบารมีหรือพ่อพระ	4.44	0.65	มากที่สุด
3. ภาวะผู้นำแบบเสรีนิยม	4.09	1.04	มาก
4. ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ	3.18	1.38	ปานกลาง
5. ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย	3.95	0.79	มาก
6. ภาวะผู้นำแบบธรรมาธิปไตย	4.08	0.80	มาก
ภาพรวม	4.04	1.01	มาก

3. ผลการศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ สิ่งแวดล้อมทางเคมี สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ อยู่ในระดับมาก และสิ่งแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช (n=87)

สภาพแวดล้อมในการทำงาน	\bar{X}	S.D.	ระดับ
1. สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ	3.89	1.22	มาก
2. สิ่งแวดล้อมทางเคมี	4.15	0.71	มาก
3. สิ่งแวดล้อมทางชีวภาพ	4.16	0.78	มาก
4. สิ่งแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์	3.30	1.28	ปานกลาง
ภาพรวม	3.88	1.09	มาก

4. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางชีวภาพในระดับน้อยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางเคมีในระดับน้อยมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

ภาวะผู้นำของผู้บริหาร	สภาพแวดล้อมในการทำงาน				ภาพรวม สภาพแวดล้อม ในการทำงาน
	สิ่งแวดล้อม ทางกายภาพ	สิ่งแวดล้อม ทางเคมี	สิ่งแวดล้อม ทางชีวภาพ	สิ่งแวดล้อมทาง เออร์โกโนมิกส์	
1. ภาวะผู้นำแบบกล้าหาญ	-.049	.297**	.188	-.106	.048
2. ภาวะผู้นำแบบมีบารมีหรือ พอพระ	.103	.292*	.131	.025	.157
3. ภาวะผู้นำแบบเสรีนิยม	.510**	.165	.247*	.554**	.578**
4. ภาวะผู้นำแบบเผด็จการ	.666**	.009	.147	.827**	.712**
5. ภาวะผู้นำแบบประชาธิปไตย	.474**	.160	.227*	.406**	.482**
6. ภาวะผู้นำแบบธรรมาธิปไตย	.075	.415**	.526**	-.024	.248*
ภาพรวมภาวะผู้นำของผู้บริหาร	.577**	.296*	.367**	.599**	.688**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่นำเสนอตามประเด็นวัตถุประสงค์ของการ
วิจัยมีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ภาวะ
ผู้นำของผู้บริหารในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำแบบกล้าหาญมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่
ในระดับมากที่สุด เนื่องด้วยผู้บริหารมีลักษณะการบริหารงานด้วยความชัดเจน มีบุคลิกภาพุดัน น่าเกรงขาม กล้าคิดกล้า
แสดงออก มุ่งมั่นและไม่ยอมแพ้ต่ออุปสรรค แสดงออกให้ผู้ที่บังคับบัญชาได้เห็นถึงความเข้มแข็งในการทำกิจกรรมต่าง ๆ
ของหน่วยงาน อีกทั้งผู้บริหารยังมีลักษณะกล้าพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงโดยไม่เกรงกลัวต่ออุปสรรคที่จะเกิดขึ้น โดยเห็นได้จาก
นโยบายและผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของผู้นำองค์การภาครัฐสมัยใหม่ ผู้นำเป็นนักปฏิบัติ สามารถ
ปฏิบัติงานได้ทุกรูปแบบ เป็นผู้ที่มีความกล้าคิดในสิ่งใหม่ ๆ กล้าที่จะเปลี่ยนแปลงตนเองเพื่อการพัฒนางาน มีจิตสาธารณะที่
คอยช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นวิฤตได้ (เสกสรรค์ สนวา, ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และวิไลลักษณ์ ชาวสะอาด, 2561) และ
สอดคล้องกับการปฏิบัติตนตามบทบาทที่มีประสิทธิผลของผู้นำในบทบาทการกล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสม สร้างสรรค์และ
เป็นประโยชน์ต่อองค์กร พร้อมรับฟังคำวิจารณ์จากเพื่อนร่วมงานเพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการทำงานของตนเองให้
ยิ่งขึ้น (ปิยะพงษ์ ทองดี, 2561)

สภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภوتاศาลา จังหวัด
นครศรีธรรมราช พบว่า สภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากองค์การบริหารส่วน
ตำบลท่าศาลาเป็นหน่วยงานของภาครัฐ ได้รับงบประมาณสนับสนุนในการจัดสร้างอาคารและปรับปรุงสถานที่ทำงานอย่าง
ต่อเนื่อง สถานที่ทำงานเป็นอาคารที่มีความมั่นคงปลอดภัย บุคลากรส่วนใหญ่มีเครื่องอำนวยความสะดวกในการทำงานครบ
ครัน มีเครื่องปรับอากาศติดตั้งครบทุกห้อง สอดคล้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความ

พึงพอใจในงาน ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานของพยาบาลโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ซึ่งเป็นหน่วยงานของภาครัฐ พบว่ามีสภาพแวดล้อมในการทำงานอยู่ในระดับมากเช่นกัน (วรรณช ปีทภาพงษ์ และชนิษฐา วรรณชัย, 2561) นอกจากนี้ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลามีความสำคัญกับสภาพแวดล้อมในการทำงานซึ่งเห็นได้จากแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 และแผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา, 2566) มีการตั้งงบประมาณเกี่ยวกับการปรับปรุงและพัฒนาด้านสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างต่อเนื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากรในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งผู้บริหารเป็นส่วนหนึ่งของสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร หากผู้บริหารมีภาวะผู้นำที่ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมและผลการปฏิบัติงานที่ดี เช่น มีความยุติธรรม มองการณ์ไกล กล้าเสี่ยง สามารถเผชิญหน้ากับปัญหาที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เป็นต้น (ศิขริน เลขาวิจิตร และรัชณีวรรณ วนิชย์ถนอม, 2560) จะส่งผลดีต่อองค์การ ก่อให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาอิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทยานยนต์แห่งหนึ่ง พบว่า สภาพแวดล้อมด้านความสัมพันธ์กับผู้บังคับบัญชามีอิทธิพลในทางบวกต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานด้านคุณภาพของงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ธนภัทร เอมอินทร์ และสมบุรณ์ สารพัด, 2565) และการศึกษาปัจจัยในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่าปัจจัยในการทำงานด้านสภาพแวดล้อมในองค์กรส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (กรวิภา มีสามเสน และกฤษฎา เขียววัฒนสุข, 2564)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากผลการวิจัยควรส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่องทั้งในบุคลากรในระดับผู้บริหารและระดับปฏิบัติการ เช่น การจัดกิจกรรมอบรมส่งเสริมภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางเออร์โกโนมิกส์ให้มีลักษณะที่ดีเพิ่มขึ้นต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานของบุคลากร ควรมีการศึกษาข้อควรพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารและสภาพแวดล้อมในการทำงานร่วมด้วยเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงในอนาคต และควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเพิ่มเติมเพื่อใช้ในการอธิบายสิ่งค้นพบเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- กรวิภา มีสามเสน และกฤษฎา เขียววัฒนสุข. (2564). ปัจจัยในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*. 8(2): 228-241.
- เดวิดสัน สุขถาวร, ประจิดร มหัทธง และจุฬาพรณภรณ์ ธนะแพทย์. (2564). คุณลักษณะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*. 6(1): 583-600.

- ธนภัทร เอ็มอินทร์ และสมบุญรณ์ สารพัด. (2565). อิทธิพลของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและสภาพแวดล้อมในการปฏิบัติงานที่มีต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานในบริษัทยานยนต์แห่งหนึ่ง. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*. 1(2): 19-38.
- นฤนันท์ สุริยมณี และนักรบ ระวังการณ. (2562). การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการกระจายอำนาจทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*. 96-107.
- บรรยงค์ โตจินดา. (2545). *องค์การและการจัดการ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: รวมสาส์น.
- ปิยะพงษ์ ทองดี. (2561). ภาวะผู้นำขององค์กรสมัยใหม่. *วารสารร่วมฤกษ์ มหาวิทยาลัยเกริก*. 36(1): 67-87.
- ผู้ให้ข้อมูลสำคัญคนที่ 1. (18 มิถุนายน 2566). *บริบทการบริหารงานของผู้นำองค์กร*. (เอื้องฟ้า เขากลม. ผู้สัมภาษณ์)
- พงศสวัสดิ์ ราชจันทร์. (2565). ประเด็นคัดสรรว่าด้วยความหมายและความสำคัญสำหรับการศึกษาภาวะผู้นำ. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(2): 365-378.
- พิชชาพร ดีชู และซิมโนสโณ วิสิฐนิกิจา. (2565). สภาพแวดล้อมในการทำงานที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของพยาบาล โรงพยาบาลตำรวจ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี*. 11(1): 40-52.
- รัตนภรณ์ ผิววนล และดารณี พิมพ์ช่างทอง. (2563). สภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตในการทำงานที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของวิศวกรโยธาในเขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิจัยร่วมไพพรรณี*. 14(1): 66-73.
- ลิขิตา เฉลิมพลโยธิน. (2560). ภาวะผู้นำกับการพัฒนาองค์กรโดยใช้หลักพรหมวิหาร 4. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยธนบุรี*. 11(26): 9-23.
- วรนุช ปัทมาพงษ์ และชนิษฐา วรธงชัย. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมในการทำงานกับความพึงพอใจในงาน ความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานของพยาบาลโรงพยาบาลมหาวิทยาลัย ในประเทศไทย. *วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ*. 36(2): 96-104.
- ศิขริน เลขาวิจิตร และรัชชนิวรรณ วณิชยถนอม. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงต่อพฤติกรรมกรรมการสร้างสรรค์นวัตกรรมของข้าราชการครู โดยมีสภาพแวดล้อมในการทำงานเป็นตัวแปรสื่อและการเสริมสร้างพลังอำนาจในเชิงจิตวิทยาเป็นตัวแปรกำกับ. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*. 23(1): 41-53.
- ศิริชัย กาญจนวาสิ. (2556). *ทฤษฎีการทดสอบแบบดั้งเดิม*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เสกสรรค์ สนวา, ฉัตรณรงค์ศักดิ์ สุธรรมดี และวิไลลักษณ์ ขาวสะอาด. (2561). คุณลักษณะของผู้นำองค์การภาครัฐสมัยใหม่. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*. 20(2): 399-411.
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา. (2566). *แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2565*. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.thasala.go.th/strategy/?cid=54>
- องค์การบริหารส่วนตำบลท่าศาลา. (2566). *แผนการดำเนินงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566*. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.thasala.go.th/strategy/?cid=54>
- องค์การบริหารส่วนตำบลโพงาม. (2566). *พรบ.สภาตำบล พ.ศ.2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 6 พ.ศ.2552*. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2566, จาก https://phonngam.go.th/index/load_data/?doc=12435
- อาทิยา จิตจันทร์. (2562). *เอกสารการสอนชุดวิชาพื้นฐานอาชีวอนามัยและอนามัยสิ่งแวดล้อม หน่วยที่ 1- 5*. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.

Translated Thai References

- Chalermpolyothin, Likhita. (2017). Leadership Organization Development Principles of Four Brahmavihara. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*. 11(26): 9-23. (in Thai)
- Chitchamnong, Aditya. (2019). Teaching document for Basic Occupational Health and Environmental Health Course Unit 1- 5. Nonthaburi : Sukhothai Thammathirat Open University Printing House. (in Thai)
- Deesu, Pitchaporn and Wisitnitikijja, Chinnasorn. (2012). Work Environment Affection Job Satisfaction of Nurses Staff in the Police Hospital. *Journal of Academic Research, Rajabhat Kanjanaburi University*. 11(1): 40-52.
- Emin, Thanaphat & Saraphat, Somboon. (2022). The Influence of Transformational Leadership and Working Environment on Employee's Job Efficiency of an Automotive Company. *Journal of Management Science Kasetsart University*. 1(2): 19-38. (in Thai)
- Environment and the Moderating Role of Psychological Empowerment. *Journal of Behavioral Science*. 23(1): 41-53. (in Thai)
- Kanchanawasi, Sirichai. (2013). Classical test theory. 7thed. Bangkok: Chulalongkorn University. (in Thai)
- Lekhavichitr, Sikharin & Wanichtanom, Ratchaneewan. (2017). Relationships between Transformational Leadership and Innovative Behavior of Government Teachers: the Mediating Role of Work
- Meesamsen, Kronwaka & Chienwattanasook, Krisada. (2021). Work Factors Affecting Work Efficiency of Local Government Organization Employees in Khlong Luang District Pathum Thani Province. *Journal of Management Science Nakhon Pathom Rajabhat University*. 8(2): 228-241. (in Thai)
- Patthapong, Woranut & Volrathongchai, Kanittha. (2018). The Relationship between Work Environments with Nurse Job Satisfaction Work – Life Balance among University Hospitals in Thailand. *Journal of Nursing and Health Care*. 36(2): 96-104. (in Thai)
- Phon Ngam Subdistrict Administrative Organization. (2023). Tambon Council Act, 1994, amended to No. 6, 2009. Retrieved from https://phonngam.go.th/index/load_data/?doc=12435 (in Thai)
- Piewnuan, Rattanaporn & Pimchangthong, Daranee. (2019). Environment and Work Life Quality Related with Performance of Civil Engineers in Bangkok Area. *Rajabhat Rambhai Barni Research Journal*. 14(1): 66-73. (in Thai)
- Rachjun, Pongsawut. (2023). Selection Issues of Meaning and Significance to Leadership Studies. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 7(2): 365-378. (in Thai)
- Sonwa, Seksan., Sutamdee, Chatnarong & Koawsa-ad, Wilailuck. (2018). The Characteristics of Leaders in Modern Government Organizations. *Journal of Humanities and Social Sciences Surin Rajabhat University*. 20(2): 399-411. (in Thai)
- Sukhawaro, David, Mahahing, Prachitr & Thanaphaet, Chulapunporn. (2022). Leadership characteristics of school administrators. *Journal of MCU Ubon Review*. 6(1): 583-600. (in Thai)

- Suriyamanee, Naranan & Rawangkarn, Nug-rob. (2019). A study of educational administrators' transformational leadership and decentralization in education for the development of the 21st century learning management of educational institutions under the Primary Educational Service Area, Nakhon Pathom. *Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University*. 96-107. (in Thai)
- Thasala Subdistrict Administrative Organization. (2023). *Operational plan for the fiscal year 2022*. Retrieved from <https://www.thasala.go.th/strategy/?cid=54> (in Thai)
- Thasala Subdistrict Administrative Organization. (2023). *Operational plan for the fiscal year 2023*. Retrieved from <https://www.thasala.go.th/strategy/?cid=54> (in Thai)
- The Key Informant No. 1. (June 18, 2023). Context of Organizational Management by the Leader. (Uangfa Khaoklom, Interviewer).
- Thongdi, Piyaphong. (2018). Leadership of Modern Organization. *Romphruek Journal Kirk University*. 36(2): 96-104. (in Thai)
- Tojinda, Banyong. (2002). Organization and management. (2nd edition). Bangkok: Ruamsarn. (in Thai)